

REFERAT Socialudvalget 2015 - 2021 d. 27-05-2019

Mødedato Mandag d. 27. maj 2019 kl. 16:00

Mødested Laksetorvet, Mødelokale D.2.58 / C.2.25

Indholdsfortegnelse

Socialudvalgets temamøde med autismeforeningen.....	3
Borgerrådgiverens beretning 2018.....	5
Afsluttende status på Handicapplan 2016.....	7
Statistik over afsluttede fogedsager og effektive udsættelser 2018.....	12
Orientering om ”ACT-team med fokus på hjemløshed”.....	17
Budgetopfølgning pr. 31. marts 2019 på socialudvalgets område.....	20
Budgetproces 2020-2023 Socialudvalget.....	23
Bruger- og pårørendetilfredshedsundersøgelse.....	27
Visiteret personbefordring – nedlæggelse af solidarisk hæftelse mellem forvaltningerne.....	31
Punkter til næste møde.....	33
Gensidig orientering.....	34

Punkt 57: Socialudvalgets temamøde med autismeforeningen

00.22.04-G01-19-18

Resume

På udvalgsseminar i februar måned 2018 drøftede socialudvalget, hvilke fokuspunkter udvalget ønsker at arbejde med i byrådsperioden 2018-2021. Som et af i alt 5 fokusområder indgår "styrkelse af autismeområdet". Den 18. september 2018 havde socialudvalget en temadrøftelse om autismeområdet. I forlængelse af arbejdet med fokusområdet ønsker socialudvalget at drøfte udfordringer og løsninger på autismeområdet med den lokale autismeforening. Som en del af drøftelsen deltager også en borgerguide der kommer i autismetilbuddet i Markedsgade. Borgerguiden fortæller om livet med autisme og om den positive forskel, det har betydet at modtage mestringsvejledning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget

1. at punkterne på temamødet med autismeforeningen drøftes

Beslutning

På mødet blev drøftet en række emner og herunder:

- Oplevelser af mødet med forvaltningen og herunder den konkrete afvikling af møderne
- De fysiske rammer for Randers Kommunes autismetilbud

Under punktet deltog fra byrådet Torben Hansen, Louise Høeg og Mogens Nyholm. Fra Autismeforeningen Østjylland deltog Elisabeth Sørensen. Desuden deltog borgerguide Katrine Smed, mestringsvejleder Hans Lildholdt, centerleder Anne Hegelund, Center for Børnehandicap og Autisme, og centerleder Runa Steinfeldt, Center for Voksenhandicap.

Henrik Manero Hald deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen.

Christian Brøns og Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

På udvalgsseminar i februar måned 2018 drøftede socialudvalget, hvilke fokuspunkter udvalget ønsker at arbejde med i byrådsperioden 2018-2021. Som et af ialt 5 fokusområder indgår "styrkelse af autismeområdet". Den 18. september 2018 havde socialudvalget en temadrøftelse om autismeområdet (sag nr. 115). I forbindelse med arbejdet med fokusområdet ønsker socialudvalget at drøfte udfordringer og løsninger på autismeområdet med den lokale autismeforening. Sammen med autismeforeningen er der udvalgt 3 overordnede emner for mødet. Emnerne er følgende:

- Samarbejde og gensidig støtte mellem pårørende, borgere og Randers Kommune
- Kan de organisatoriske grænser udfordres så eksempelvis metoder og faglighed fra psykiatriområdet kan anvendes på autismeområdet?
- Hvordan sikres en helhedsorienteret indsats

Som en del af temadrøftelsen deltager en borgerguide fra kommunens autismetilbud i Markedsgade. Borgerguiden fortæller om livet med autisme og om den positive forskel, det har betydet at modtage mestringsvejledning.

Program for temamødet

Tidspunkt	Begivenhed
16.00 - 16.05	Introduktion til emnerne på temamødet og udviklingen på autismeområdet i Randers Kommune ved socialchef Carsten Wulff Hansen
16.05 - 16.25	Oplæg fra borgerguide Katrine Smed

16.25 - 16.40	Oplæg fra autismeforeningen Østjylland Elisabeth Sørensen
16.40 - 17.10	Drøftelse mellem socialudvalget og autismeforeningen

Kort om autisme

I det følgende gives en kort definition af autismeområdet. Herefter beskrives udviklingen af borgere på landsplan, der har en diagnose indenfor det såkaldte autismespektrum samt udviklingen i Randers Kommune. En beskrivelse af organisering af tilbuddene og indsatserne i Randers Kommune, som socialudvalget fik fremlagt på temamødet den 18. september 2018 er vedhæftet som bilag til sagsfremstillingen.

Autismespektrumforstyrrelser

Autismespektrumforstyrrelser er den samlede betegnelse for de forskellige variationer af autisme som dækker personer, der er svært belastet af infantil autisme til borgere, der med en begrænset støtte bor i eget hjem og er velfungerende på arbejdsmarkedet.

Autisme er en sammensat funktionsnedsættelse, som forekommer i forskellige grader og former. Autisme indvirker på personens interesseområder, personlighedsudvikling og livssituation - i det hele taget alle de situationer og sammenhænge, som mennesker med autisme befinder sig i.

Udfordringerne varierer fra person til person alt efter livsfaser og omgivelser. Autisme kendetegnes ved en anderledes og ofte forsinket udvikling på områderne socialt samspil, kommunikation, forestillingsevne, adfærd og interesser. Anlægget for autisme er medfødt, men selve tilstanden udvikles i et komplekst samspil med omgivelserne.

I Danmark er diagnosen autisme baseret på de kliniske diagnosekriterier, som er beskrevet i WHO's internationale klassifikationssystem. Mennesker med autisme er forskellige, og graderne af vanskelighederne er meget forskellige fra person til person. Sociale indsatser for børn, unge og voksne skal derfor tage højde for de store individuelle forskelle, der er for mennesker med autisme.

Antallet af borgere med autisme i Danmark

Som beskrevet betragtes autisme som et spektrum, i og med autisme kommer til udtryk i forskellige grader. Dette giver en udfordring, i forhold til, hvornår et menneske falder inden for autistisk spektret. Der skal derfor være tale om gennemgribende vanskeligheder for livsførelsen i borgerens liv, for at en borger betragtes som værende indenfor autismespektret.

Socialstyrelsen anslår, at der er forekomst af autisme hos ca. 1 % af befolkningen i Danmark. I Randers Kommune svarer det til knap 1000 borgere med en autismespektrumforstyrrelse. I følge Socialstyrelse er kønsfordelingen 4 drenge per 1 pige, når autisme optræder uden udviklingshæmning, og 2 drenge per 1 pige, når autisme optræder sammen med udviklingshæmning. Socialstyrelsen vurderer, at udviklingen i antallet af borgere med en diagnose inden for autismespektret har været stigende de senere år.

Udviklingen i Randers Kommune

I Randers Kommune opleves det i lighed med tendensen på landsplan, at der er en stigning i antallet af borgere der efterspørger en ydelse som følge af en problematik inden for autismespektret. I forvaltningen sker der ikke registrering af borgernes eventuelle diagnoser, hvorfor der ikke kan trækkes data på antal sager med borgere med autisme. Men på børneområdet opleves en stigning i antallet af råd- og vejledningsforløb fra familiekonsulenterne og på voksenområdet opleves en stigning på mestringsvejledning og efterspørgsel efter ophold på botilbud til borgere med autisme.

Med henblik på også at kunne imødekomme den stigende eftersørgsel efter botilbud til målgruppen i Randers Kommune har socialudvalget i forbindelse med budgetforliget for 2019-2022 fået råderet over Randers Kommunes bygning i Bredgade 4 i Langå med henblik på at etablere 16 nye botilbud til borgere med autismespektrumforstyrrelser. Fra og med 2022 er der afsat 2,5 mio. kr årligt til at drive boligerne.

Økonomi

Ingen

Bilag

Organisering af tilbud og indsatser til borgere med autisme i Randers Kommune

CWH's oplæg SU temamøde 270519

Punkt 58: Borgerrådgiverens beretning 2018

00.07.00-A00-1-19

Resume

Borgerrådgiveren har udarbejdet sin beretning for 2018. Beretningen indeholder en beskrivelse af antallet samt fordelingen af henvendelser til Borgerrådgiveren. Beretningen indeholder desuden en beskrivelse af generelle problemstillinger, der påpeges i disse henvendelser samt uddybende beskrivelse inden for de områder og afdelinger, hvor der har været flest henvendelser, eller hvor henvendelserne har haft en sådan karakter, at de efter Borgerrådgiverens opfattelse bør nævnes i årsberetningen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via fagudvalgene og økonomiudvalget,

1. at redegørelsen tages til efterretning.

Beslutning

Indstilles taget til efterretning.

Henrik Manero Hald deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen.

Christian Brøns og Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Borgerrådgiveren har udarbejdet sin beretning for 2018. Beretningen vedrører perioden 1. januar 2018 til 31. december 2018, hvor der har været 430 henvendelser til Borgerrådgiveren. Til sammenligning var der 522 henvendelser i 2017 og 707 henvendelser i 2016.

Overvægten af henvendelser vedrører områderne Social og Arbejdsmarked med 244 henvendelser og Børn og Skole med 64 registrerede henvendelser. Borgerrådgiveren gør opmærksom på, at beretningen ikke udgør en repræsentativ stikprøve, hvor man kan tillade sig at generalisere til hele forvaltningen.

Borgerrådgiveren har for 41 af de 430 henvendelser anmodet forvaltningen om at forholde sig til og besvare borgerens henvendelse. I yderligere 42 tilfælde har Borgerrådgiveren anmodet forvaltningen om at tage direkte kontakt til borgeren, for derigennem at få løst borgerens problem - det såkaldte udvidede dialogprincip.

Borgerrådgiveren har besvaret 318 af henvendelserne, uden at den omhandlende afdeling har været involveret i besvarelsen. Selvom den enkelte afdeling ikke direkte er involveret i besvarelsen, så bruger Borgerrådgiveren erfaringerne fra disse henvendelser til at forbedre sagsbehandlingen og servicen i Randers Kommune, ved at være i løbende dialog med forvaltningen.

Den primære utilfredshed hos borgerne i 2018 skyldes manglende afgørelse, manglende svar på henvendelse og manglende inddragelse i egen sag, der tilsammen udgør omtrent 40 % af alle klagehenvendelser. Det er Borgerrådgiverens opfattelse, at såfremt forvaltningen havde forhindret den primære utilfredshed, så er det overvejende sandsynligt, at borgeren heller ikke var blevet utilfreds med andre dele af sagsbehandlingen eller servicen i kommunen. Borgerrådgiveren opfordrer derfor forvaltningen til, at have fokus på ovennævnte klagetemaer.

I forhold til tidligere år, er der sket en stor forbedring i forhold til andelen af borgere, der er utilfredse. I 2017 var der totalt set 122 klager, mens der i 2018 er indkommet 103 klager. Konkret ses der store forbedringer vedrørende langsommelig sagsbehandling, hvor der i 2017 var 22 klagehenvendelser - i 2018 er der blot 6 klagehenvendelser angående langsommelig sagsbehandling. Borgerrådgiveren vil gerne rose forvaltningen for den positive udvikling på dette område, men håber samtidigt at forvaltningen fortsat har fokus på, at forbedre dialogen og inddragelsen af borgeren i forbindelse med sagsbehandlingen.

Borgerrådgiveren har i tidligere beretninger kommet med forslag til imødegå borgernes utilfredshed over manglende afgørelse i deres sag. I 2017 var der 19 henvendelser vedrørende manglende afgørelse i deres sag, mens der i 2018 var registreret 17 henvendelser, som skyldes dette klagetema.

Borgerrådgiveren vil derfor gentage sin opfordring til forvaltningen om at være opmærksom på, at man i de forholdsvis simple sager følger de sagsbehandlingsfrister, der er bestemt af Randers Byråd. Når man så undtagelsesvist ikke kan det, bør man af egen drift orientere borgeren herom, samt oplyse hvornår afgørelsen kan forventes.

Derudover bør forvaltningen i de vanskelige og mere komplicerede sagsforløb have et så tilstrækkeligt overblik over sagen, at man er i stand til give borgeren en orientering om, hvornår de kan forvente en afgørelse i deres sag. Når man så konstaterer, at tidligere orienteringer om sagsforløbet ikke længere kan følges, så bør man igen af egen drift orientere borgeren om forandringerne i sagsforløbet. Det er Borgerrådgiverens vurdering, at man derved kan fjerne de pågældende borgeres frustration over, at de ikke som lovet eller forventet, modtager en afgørelse i deres sag.

Økonomi

Ingen.

Bilag

Beretning 2018 Randers

Punkt 59: Afsluttende status på Handicapplan 2016

27.00.00-A00-4-17

Resume

Forvaltningen præsenterer hermed afsluttende status på Handicapplan 2016. Den afsluttende status på handicapplanen viser, at planen som helhed er implementeret og i drift og at blandt andet støttemodellen fortsat udvikles. Det foreslås, at der i den kommende handicapplan arbejdes videre med brugen af velfærdsteknologi og fortsat udvikling af fleksible digitale støttemuligheder, understøttelse af pårørende og familiers mestring og brugen af visuelle handleplaner og borgerguides. Forvaltningen vil igangsætte arbejdet med at revidere handicapplanen og vil præsentere en plan herfor efter sommerferien.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget

1. at afsluttende status på Handicapplan 2016 tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning med 4 stemmer for. Henrik Manero Hald undlod at stemme.

Henrik Manero Hald deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen.

Christian Brøns og Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog i 2016 "Handicapplan - Randers Kommune 2016" (se sag 266 på byrådets møde den 5. september 2016). Handicapplanen er vedlagt som bilag.

Forvaltningen har løbende præsenteret status på implementering af planen for socialudvalget senest den 30. april 2018 (se sag 55 på udvalgets dagsorden). Derudover har der været inviteret til åbne informationsmøder, hvor interesserede har kunnet høre mere om status på virkeliggørelsen af handicapplanen. Det seneste møde blev afholdt den 17. januar 2018 på Center for Beskæftigelse og Rehabilitering, hvor også byrådet var inviteret.

Da tiltagene i handicapplanen fra 2016 som helhed nu er implementeret, foreslår forvaltningen, at arbejdet med at lave en revideret handicapplan igangsættes i efteråret 2019. Forvaltningen vil fremlægge en plan herfor efter sommerferien 2019.

Den nye plan vil blive udarbejdet med inddragelse af borgere, pårørende, medarbejdere og organisationer på området og vil derudover bygge videre på erfaringerne fra virkeliggørelsen af den nuværende handicapplan og strategigrundlag.

Afsluttende status på handicapplanen

Denne status er den tredje og endelige status på Handicapplan 2016. Statussen er opbygget med udgangspunkt i de tiltag, der blev vedtaget i Handicapplanen 2016 og opdelt på temaer. Erfaringer fra arbejdet med tiltagene er indarbejdet i hvert afsnit, og er samtidig forvaltningens input til den kommende revidering af handicapplanen. Sidst i sagsfremstillingen er derfor et overblik over, hvilke tiltag fra den nuværende handicapplan, som forvaltningen foreslår, at der som minimum arbejdes videre med i den kommende handicapplan.

Bag de konkrete tiltag i Handicapplan 2016 ligger et strategigrundlag med en overordnede vision, som lyder: *Handicapområdet vil være kendt for sammenhæng, udvikling og dialog i vores arbejde med borgere med handicap.* Visionen understøttes af missionen, som er: *At understøtte, at borgere med handicap opnår størst mulig mestring i eget liv og derigennem øget livskvalitet på lige fod med andre borgere i Randers Kommune.*

Strategigrundlaget foreslås videreført i den nye handicapplan, da det skaber en god kobling til og udfolder den overordnede "Politik for borgere med særlige behov"s vision, som er: *Randers Kommune understøtter, i tråd med Serviceloven, den enkelte udsatte borger, så vedkommende inkluderes i samfundet.*

Opfølgning på de konkrete tiltag i handicapplanen

Handicapplanen fra 2016 indeholder en række konkrete tiltag, som skulle styrke indsatsen over for borgerne i forhold til seks temaer:

1. Boligen og mestringsvejledning - hurtig hjælp til her-og-nu problemer og online støtte

Tiltagene under dette første tema understøtter et ønske fra handicapplanen om at sikre en mere fleksibel støtte til borgerne (bl.a. socialpædagogiske støtte efter servicelovens § 85) og fortsat at udvikle de fysiske rammer på socialområdet gennem socialrådets boligplan.

Den første del - mere fleksibel støtte - er realiseret gennem socialrådets støttemodel, som blev vedtaget af byrådet i marts 2017. I dag kan borger møde op i åben rådgivning på Hjernecenter Randers, Tilbuddet Markedsgade og Aktivitetscenter Randers. Her kan man få hjælp til akutte problemstillinger, ligesom man kan indgå i længerevarende råd- og vejledningsforløb. Den åbne rådgivning er også indgangen til eventuel mestringsvejledning (dvs. støtte efter servicelovens § 85). Man kan læse mere om den fremskudte rådgivning på <https://www.randers.dk/borger/socialt/handicap/fremskudt-raadgivning/>

Derudover er arbejdet med temaet udmøntet i tiltaget med socialrådets digitaliseringsstrategi, som tester online mestringsstøtte (se afsnittet øget råd- og vejledning). Erfaringerne fra dette arbejde viser, at der stadig er uafprøvede muligheder i at arbejde mere med digitale løsninger. Det kan f.eks. være støtteapps og gruppebaseret støtte, som foregår online.

Den anden del - fortsat udvikling af de fysiske rammer - er udmøntet ved at socialrådets tilbuds fysiske rammer løbende er blevet moderniseret gennem handicapplanens løbetid. Seneste har socialområdet afholdt rejsegilde den 16. maj 2019 på Specialindsats for Børn og Unge Møllerup, hvor der er sket sammenbygning af to huse til beboelse og opførelse af et hestely og installering af elevator. Der forventes indvielse af byggeriet i efteråret. Derudover blev Aktivitetscenter Randers, som før nævnt, indviet i februar 2019. For en detaljeret gennemgang af boligplanens projekter henvises til sag nr. 3 på socialudvalgets møde den 21. januar 2019.

2. Fritiden - flere aktiviteter og et nyt kraftcenter i form af Aktivitetscenter Randers

Tiltagene under dette tema handler bredt set om at sikre opfyldelsen af et centralt ønske i handicapplanen: flere aktiviteter til borgere med handicap i fritiden. Det være sig både for de borgere, som bor på et botilbud, såvel som de borgere, som bor i egen bolig.

Aktivitets- og fritidskoordinator

Til at realisere dette ønske bevilligede byrådet i forbindelse med budgetforliget i efteråret 2016 midler til ansættelse af en aktivitets- og fritidskoordinator, som blev ansat i efteråret 2017, og hvor Danske Handicaporganisationer i Randers (DH Randers) var repræsenteret i ansættelsesudvalget.

Resultatet af dette tiltag er, at aktivitets- og fritidskoordinatoren har skabt en portal, hvor borgere og pårørende let kan finde informationer om aktiviteter via både tekst, filmklip og foto. Portalen kan findes på <https://www.randers.dk/borger/socialt/handicap/aktiviteter/>. Siden er velbesøgt og er den bedst besøgte af www.handicap.randers.dk's undersider.

Derudover er der igangsat flere nye fritidsaktiviteter i samarbejde mellem koordinatoren, frivillige, foreninger, bosteder/mestringsvejledere og oplysningsforbund. Aktiviteterne kan foregå både i og udenfor botilbuddene. Her kan f.eks. nævnes: "Randers Spiser sammen", førstehjælpskursus og "Mandecafe på Bocenter Harridslev". Alle aktiviteterne kan findes på den ovennævnte portal.

Aktivitetscenter Randers

I efteråret 2016 og 2017 bevilligede byrådet midler til skabelsen af fremtidens aktivitetshus benævnt Aktivitetscenter Randers på handicapområdet. Socialudvalget godkendte den 3. april 2018 licitationsresultatet for ombygning af Dronningborg Aktivitetscenter og det nye navn herfor "Aktivitetscenter Randers" (sag 40 og 46). Det renoverede Aktivitetscenter Randers blev indviet den 28. februar 2019 med deltagelse af brugere af huset, pårørende, byrådet og interesseorganisationerne på socialområdet.

Ombygningen omfatter en helt ny hovedindgang i form af en let glastilbygning, som sammen med et loungeområde inviterer borgerne indenfor. Herudover er resten af bygningen restaureret og moderniseret. Der er skabt nye hvilerum, hvor brugerne af huset kan trække sig tilbage, mens der er lagt stor vægt på at opretholde gode og funktionelle aktivitets- og grupperum. Samtidig er tilgængeligheden øget med nye handicaptolletter og ny elevator. Aktivitetscenter Randers er et af kardinalpunkterne i handicapplanen og skaber gode rammer for fremtidens samarbejde mellem Randers Kommune og foreningerne i Danske Handicaporganisationer. I perioden 20. maj til den 9. juni 2019 afholdes en lang række aktiviteter på Aktivitetscenter Randers, hvor både kommunale tilbud, foreninger og frivillige er medydere og skabere af forskellige aktiviteter, eksempelvis: forening- og fritidsdag, kunstudstilling med konkurrence, foredrag af Udviklingshæmmedes Landsforbund om venskab, Bankoaften og Brætspil Café.

Erfaringerne fra arbejdet med skabelsen af Aktivitetscenter Randers viser, at kraftcenter-tankegangen vil være meget relevant at tænke ind i den fremtidige handicapplan. Særligt i forhold til autismeområdet, som har kapacitetsudfordringer i det nuværende tilbud på Markedsgade, hvor bl.a. den førnævnte åbne rådgivning til borgere med autisme holder til.

3. Beskæftigelse - skærpet fokus på at gå fra beskyttet beskæftigelse til job i private virksomheder

Tiltagene under dette tema understøtter et ønske fra handicapplanen om at sikre, at flest mulige borgere med handicap får mulighed for at bruge deres kompetencer på arbejdsmarkedet. Det indeholder fem tiltag, som blev præsenteret for Handicaprådet, socialudvalget og beskæftigelsesudvalget på deres dialogmøde den 19. november 2018. Tiltagene er i hovedoverskrifter:

1. Omplacering af 20 borgere fra beskyttet beskæftigelse til job med løntilskud for førtidspensionister
2. Nyt tværgående visitationsforum for beskyttet beskæftigelse (§ 103 tilbud)
3. Indgang til arbejdsmarkedet via brug af virksomhedspraktik
4. Videreførelse af kurser for mentorer i virksomheder
5. Styrkelse af den beskæftigelsesrettede indsats i den særlig tilrettelagt uddannelse (STU)

Flere af initiativerne er i drift og Handicaprådet, socialudvalget og beskæftigelsesudvalget får en status på resultaterne af tiltagene på det fælles dialogmøde den 21. oktober 2019.

4. Øget råd- og vejledning - ny støttemodel og fortsat potentiale på online delen

Tiltagene under dette tema skal ses i relation til ønsket om mere fleksible støttemuligheder, som socialområdets støttemodel har realiseret og som blev beskrevet under første tema ovenfor. Derudover understøtter tiltagene under dette tema et ønske fra handicapplanen om, at borgere og pårørende får flere muligheder for støtte gennem digitale løsninger.

For at komme nærmere ønsket om at kunne tilbyde flere digitale løsninger, er der sket afprøvning af apps (applikationer) for borgere med udviklingshæmning og senhjerneskade. Den ene app - for borgere med senhjerneskade - hjælper borgerne til et samlet overblik over de indsatser, de modtager fra forskellige aktører. Den anden app - for borgere med udviklingshæmning - kan designes personligt til den enkelte borger og indeholder konkrete, korte og overskuelige støttevideoer, som borgerne kan benytte til at mestre dagligdagssituationer f.eks. borgerens betjening af sin opvaskemaskine. Både medarbejdere og borgere har taget godt imod afprøvningen af apps.

Derudover sker der lige nu afprøvning af onlinestøtte i mestringsvejledningen, som forventes at være en fast del af alle mestringsvejledernes arbejde fra 1. september 2019. Afprøvningen skal være med til at sikre, at medarbejderne kommer godt ind i teknikken, og at der høstes erfaring på ledelsesniveau i forhold til, hvordan man bedst understøtter medarbejdernes arbejde med velfærdsteknologi.

Generelt viser erfaringerne fra afprøvningsne af apps og onlinestøtte, at der endnu er et uforløst potentiale i digitale løsninger, både apps og onlinestøtte, og som er rettet mod både borgere og pårørende. Det er derfor et oplagt indsatsområde at arbejde videre med i den kommende handicapplan.

5. Pårørende og familierettet støtte - succes med løbende kurser for pårørende til voksne og børn og mestringskurser

Tiltagene i dette tema bunder i et ønske fra handicapplanen om at øge pårørendes mestring og viden om handicapområdet ved at udbyde kurser til pårørende til voksne borgere med handicap og for familier til børn med handicap.

Kurser rettet mod pårørende til voksne med handicap

Formålet med kurserne til pårørende til voksne med handicap er at klæde de pårørende på til at mestre rollen som pårørende i samspillet med kommunen og de fagprofessionelle medarbejdere. Kurserne har forskellige emner og foregår to gange om året - i foråret og efteråret. Emnerne har været reglerne for samtykke og aktindsigt, betydning af selvbestemmelse og værgemål og informationer om tilbudsmulighederne på bo- og dagområdet. Kurserne er en god måde at udbringe generel viden om området til en bredere kreds og bliver taget godt imod af de pårørende. Næste kursus afvikles den 22. maj 2019 på Aktivitetscenter Randers. Emnet for denne aften er "Hvad sker der, når jeg fylder 18 år? ".

Kurser rettet mod familier til børn med handicap

Børneområdet har på baggrund af erfaringerne fra deltagelse i projektet "Forældrekurser" med foreningen Ligeværd udviklet en "Randersmodel" for familiekurser. Familiekurserne skal bidrage til at øge familiernes

mestringsevne. Modellen indeholder en kombination af individuelle parsamtaler, kursusaftener og netværksaktiviteter med andre familier. Familiekursernes indhold sammensættes med afsæt i den enkelte families behov. I tillæg til disse kurser afholder myndighedsafdelingen på børnehandicapområdet løbende informationsarrangementer for familier, hvis børn modtager en ydelse fra socialområdet, herunder for "nye" familier. Det sidste møde blev afholdt den 27. marts 2019, hvor fokus var på overgangen fra barn til voksen. Arrangementerne giver familierne mulighed for at stille spørgsmål til kommunen om blandt andet lovgivningen og mulighederne på børnehandicapområdet.

6. Aktivt medborgerskab - innovative metoder til at bringe borgernes håb og drømme i spil

Tiltaget i dette tema skal understøtte ønsket fra handicapplanen om, at borgernes håb og drømme bringes mere i spil i det faglige arbejde og at borgere med handicap i højere grad kan bidrage med det "levede livs erfaringer" til andre borgere i samme situation.

Til at realisere dette modtog Randers Kommune i projektet "Mit liv, min plan - borgerstyret handleplan" 3 mio. kroner fra Velux fonden. Projektet skal bl.a. afprøve nye inddragende metoder, borgerpanel og nye former for borgerdreven støtte (borgerguides). Socialudvalget modtager løbende særskilt status på dette projekt. For en detaljeret beskrivelse af projekt henvises til sag 155 på socialudvalgets møde den 17. december 2018.

Grundlæggende er formålet med projektet at udvikle og afprøve metoder, der understøtter borgeren i at afklare og udtrykke egne ønsker og drømme, i forbindelse med tilblivelsen af de lovpligtige handleplaner (jf. servicelovens §141 handleplaner). Ved at tage udgangspunkt i borgerens egne ønsker og ressourcer, forventes det, at borgerens motivation for at arbejde med egen udvikling øges. Dermed understøttes borgerens udvikling mod så selvstændigt et liv som muligt, hvor de opnår størst mulig mestring i eget liv. Der er derfor blevet udarbejdet en ny visuel handleplan, som er udviklet i samarbejde med et borgerpanel og medarbejdere. Derudover er der uddannet 17 "borgerguides", som kan være med til at understøtte tankegangene bag den nye handleplan.

En borgerguide hjælper og støtter således andre borgere med at afklare, hvad der er vigtigt for den enkelte, og hvilke håb og drømme man har for fremtiden. En borgerguide motiverer og inspirerer dermed andre borgere til at nå deres mål og ønsker. Det kan man gøre ved at dele ud af sine egne erfaringer - f.eks. hvordan det er at flytte hjemmefra eller starte i job. Herigennem bringes det "levede livs erfaringer" ind i den samlede indsats på handicapområdet.

Udviklingsperspektivet i disse tiltag er meget relevante at arbejde videre med i den kommende handicapplan.

Overblik over afsluttende status på temaerne og forslag til hvilke tiltag der arbejdes videre med i ny handicapplan

Følgende skema viser opsummeret overblik på afsluttende status på de seks temaer og der forslag til hvad der skal arbejdes videre med i den nye handicapplan. Derudover vil inddragelsesprocessen i forbindelse med udarbejdelsen af den nye handicapplan formentlig afdække flere tiltag.

Tema	Afsluttende status	Forslag til hvad der arbejdes videre med i ny handicapplan
1. Boligen og mestringsvejledning	<ul style="list-style-type: none"> Socialrådets støttemodel er i drift og udvikles løbende. Handicaprådets fysiske rammer er løbende blevet renoveret i planens løbetid. 	<ul style="list-style-type: none"> Arbejdet med velfærdsteknologi foreslås arbejdet videre med.
2. Fritiden	<ul style="list-style-type: none"> Aktivitets- og fritidskoordinatorens arbejde er i drift og udvikles løbende. 	<ul style="list-style-type: none"> Kraftcentertankegangen i forhold til autismeområdet foreslås ført videre i den kommende handicapplan.
3. Beskæftigelse	<ul style="list-style-type: none"> Der er iværksat arbejdet med virkeliggørelse af 5 initiativer for øget beskæftigelse af borgere med handicap. 	<ul style="list-style-type: none"> Arbejdet med at styrke beskæftigelsen for målgrupperne på handicapområdet bør føres videre i den kommende handicapplan.

4. Øget råd- og vejledning	<ul style="list-style-type: none"> • Socialområdets støttemodel er i drift og udvikles løbende. 	<ul style="list-style-type: none"> • Som nævnt under tema 1 bør arbejdet med velfærdsteknologi være en del af den kommende handicapplan.
5. Pårørende og familierettet støtte	<ul style="list-style-type: none"> • Kurser til pårørende til voksne og familier til børn med handicap er i drift. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det foreslås, at der også i den kommende handicapplan skal være fokus på, hvordan den enkelte families mestring øges.
6. Aktivt medborgerskab	<ul style="list-style-type: none"> • Der er sket afprøvning af metoder, herunder udarbejdet ny visuel handleplan og uddannet borgerguides. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udviklingsperspektivet i arbejdet med visuel handleplan og mere aktiv inddragelse af borgernes håb og drømme foreslås ført videre i den kommende handicapplan.

Økonomi

Ingen.

Videre proces

Efter socialudvalgets behandling af sagen orienteres Handicaprådet om sagen.

Bilag

Handicapplan 100

Punkt 60: Statistik over afsluttede fogedsager og effektive udsættelser 2018

27.69.12-P05-2-18

Resume

Sagen indeholder en orientering om statistik over afsluttede fogedsager og effektive udsættelser for hele 2018. Der er i modsætning til de foregående 2 år sket en stigning både i Randers retskreds og Randers Kommune alene. Sammenlignet med 2017 er der for Randers Kommune tale om en stigning på 24 afsluttede sager, svarende til 18%. Effektive udsættelser er steget med 6, svarende til 14%.

Sagsfremstillingen beskriver mulige forklaringer på stigningen samt de konkrete tiltag, som er iværksat for at nedbringe antallet af fogedsager.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til beskæftigelsesudvalget og socialudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beskæftigelsesudvalget, 21. maj 2019, pkt. 68:

Taget til efterretning.

Et ændringsforslag fra Frida Valbjørn Christensen om, at Den Boligsociale Enhed tildeles flere midler, blev forkastet med 1 stemme for og 5 stemmer imod. For stemte Frida Valbjørn Christensen.

Ændringsforslaget er vedlagt i sin fulde ordlyd.

Frida Valbjørn Christensen begærede sagen i byrådet.

Frida Valbjørn Christensen deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen.

Anne Hjortshøj deltog som stedfortræder for Anker Boje.

Nick Zimmermann deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning

Taget til efterretning med 3 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Henrik Manero Hald.

Et ændringsforslag fra Henrik Manero Hald om, at Den Boligsociale Enhed tildeles flere midler, blev forkastet med 2 stemmer for og 2 stemmer imod. For stemte Henrik Manero Hald og Charlotte Broman Mølbæk. Ændringsforslaget er vedlagt i sin fulde ordlyd.

Henrik Manero Hald deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen.

Christian Brøns, Katrine Fruelund og Ellen Petersen deltog ikke i sagens behandling.

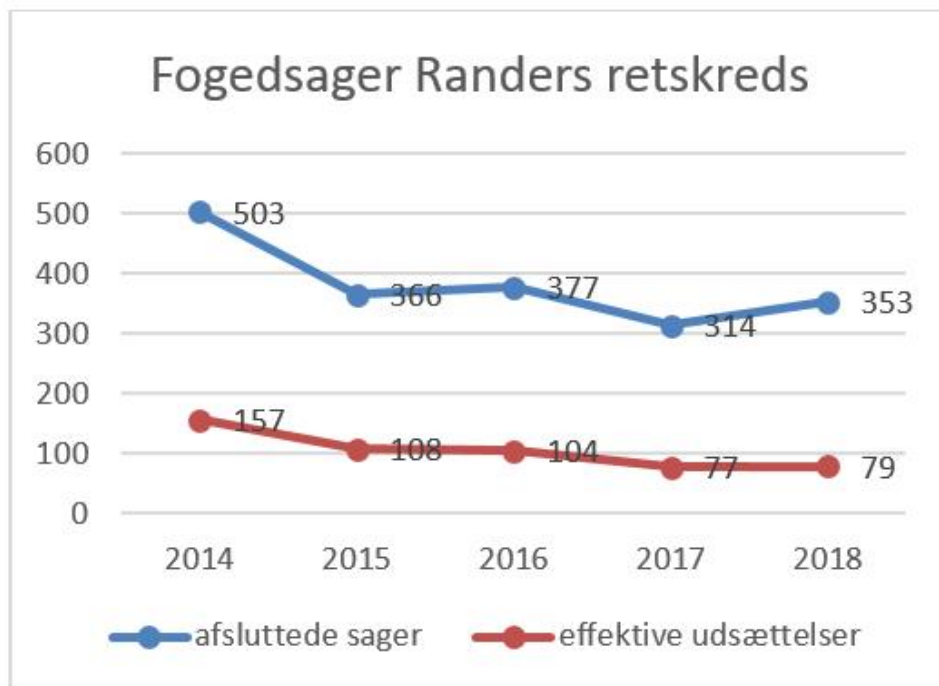
Sagsfremstilling

Fogedsager i Randers retskreds

Domstolsstyrelsen offentliggjorde den 15. marts 2019 statistik over afsluttede fogedsager og effektive udsættelser for 2018, bilaget er vedlagt sagen. Statistikken omfatter hele Randers retskreds bestående af Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs kommuner, og således ikke kun Randers Kommune.

Det fremgår af tallene fra Domstolsstyrelsen, at Randers retskreds i 2018 ikke har kunnet fastholde den positive udvikling på området. Fra 2017 til 2018 er der sket en stigning i antallet af borgere med en sag ved fogedretten grundet huslejerestance (afsluttede sager). Samtidig er der en lille stigning i antallet af borgere, som ender med at blive sat ud af deres bolig af fogeden (effektive udsættelser).

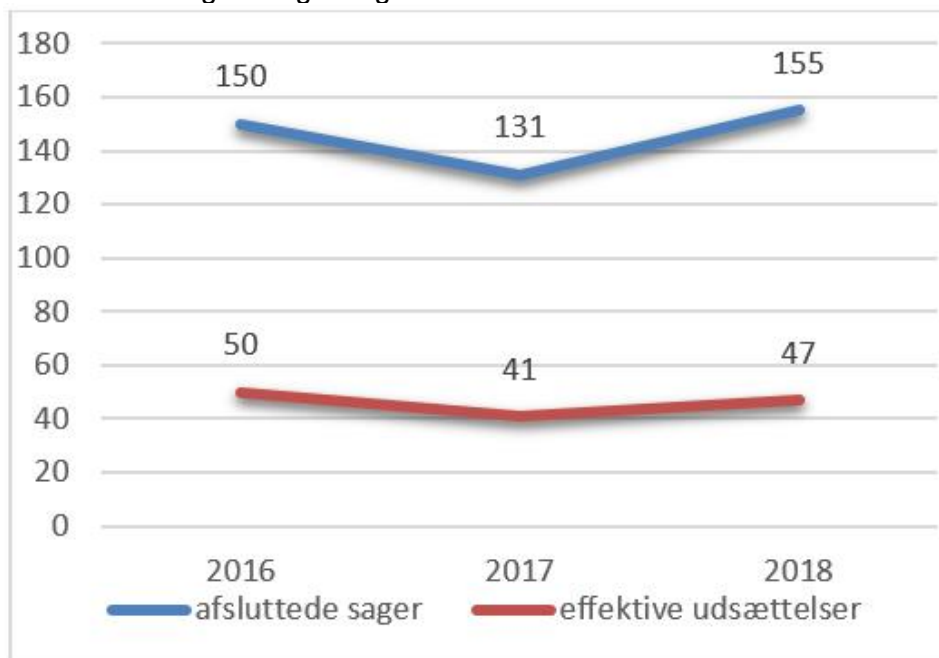
Graf 1: Udviklingen for hele Randers retskreds 2014-2018

Fogedsager i Randers Kommune

På baggrund af Den Boligsociale Enheds egen registrering af restancesager er det muligt at få tal, som kun vedrører Randers Kommune. Gennemgangen af fogedsagerne i Randers Kommune viser, at der fra 2017 til 2018 er 24 flere borgere, svarende til 18%, med en sag ved fogedretten grundet huslejerestance. Ligeledes ses en stigning på 6 effektive udsættelser i 2018 svarende til en stigning på 14%.

Graf 2: Udviklingen i fogedsager i Randers Kommune fra 2016-2018

I forbindelse med statistikopgørelsen for hele 2018 er forvaltningen blev opmærksom på en fejl i optællingen af afsluttede sager og effektive udsættelser for første halvår af 2018, sag 122 på møde i beskæftigelsesudvalget 11. december 2018. Ved optællingen er 6 sager ikke talt med, heraf 1 effektiv udsættelse. I denne konkrete sag var borger på udsættelsestidspunktet bosiddende i en anden kommune. Fejlen i optællingen er sket ved, at sagerne ikke er blevet noteret med en berammelsesdato. I nærværende helårsopgørelse er fejlen rettet.

Fordeling af sager på afdelingsniveau

Skema 1: Sager 2018 fordelt på afdelinger i Randers Kommune

Afdeling***	Afsluttede sager	Effektive udsættelser
Ydelseskantoret	27	12
Pensionsafdelingen	9	5
Familieafdelingen	43	7
Socialområdet	2	1
Integration	5	1*
Den Boligsociale Enhed**	82	26

*Det blev i august 2018 besluttet, at integrationssager, hvor der er børn på adressen, håndteres hos Myndighedscenteret i Familieafdelingen.

** I 5 sager er Randers Kommune først orienteret om sagen ved tilbagekaldelse fra fogedretten. Disse sager er registreret under Den Boligsociale Enhed.

***På afdelingsniveau kan sagerne være talt med flere gange, hvis f.eks. en pensionist og en kontanthjælpsmodtager er samboende, eller en familie, hvor der er et barn over 18 år på adressen.

Inden en restancesag når fogedretten, ligger den primære indsats for at få stoppet sagen, hos den enkelte afdeling. Dog viser en gennemgang af de afsluttede sager for 2018, at Den Boligsociale Enhed i høj grad også har været inde over sagerne på tværs af afdelingerne. Det er kendetegnende for samtlige afsluttede sager, herunder sager endt med effektiv udsættelse, at der har været forsøgt opnået kontakt til borgeren, enten telefonisk eller via en opsøgende indsats på adressen. Indsatsen har således ikke kun bestået i en skrivelse til borgerens e-Boks, da erfaringerne viser, at kun få borger i en sådan situation tjekker deres e-Boks.

Uddybning af effektive udsættelser på afdelingsniveau

Den Boligsociale Enhed har gennemgået de 47 sager, som i 2018 resulterede i en effektiv udsættelse. Gennemgangen er nedenfor opgivet på afdelingsniveau.

Skema 2: Gennemgang af oplysninger om sagerne på afdelingsniveau

Familieafdelingen	Der har i samtlige sager været løsninger, således at familierne ikke har været på adressen ved den udekørende fogedforretning. Familierne har haft et andet sted at opholde sig.
Socialområdet	Borger var fængslet på tidspunktet for udsættelsen.
Integration	Familien er udvandret.
Pension	Ingen af borgerne tilstede under udsættelsen. I 4 af de 5 sager har der været lavet en opsøgende indsats af Den Boligsociale Enhed.
Ydelseskantoret	Der har i samtlige sager været forsøgt taget kontakt enten af Team enkeltydelse eller af Den Boligsociale Enhed.
Den Boligsociale Enhed	Der har i samtlige sager været forsøgt kontakt. I de sager, hvor forvaltningen er vidne om at borger er fraflyttet, er der sendt digital post hvori borger opfordres til at opsiges lejemålet. I en sag var fogeden nødsaget til at tage kontakt til politiet, da borger nægtede at forlade lejemålet.

Fogedretten i Randers oplyser, at de i andet halvår af 2018 har oplevet en stigning i antallet af berammede sager og gennemførte sager (effektive udsættelser). Dette stemmer overens med de registreringer Den Boligsociale Enhed selv har foretaget.

Mulige forklaringer på stigning i antal fogedsager

Samlet set har Den Boligsociale Enhed i 2018 håndteret orienteringer om 987 borger med huslejerestance, heraf 739 i andet halvår af 2018. Denne store stigning i antallet af orienteringer skyldes ændret rykkerprocedure hos RandersBolig pr. 1. juni 2018. RandersBolig orienterer nu tidligere end før kommunen om huslejerestancer.

Den ændrede procedure betyder, at det i højere grad er muligt at hjælpe borgeren, da restancen ikke når at blive så høj, når Den Boligsociale Enhed får kendskab til restancen. Hjælpen kan f.eks. bestå i indgåelse af afdragsordninger mv. eller kontakt til mestringsvejledere og andre medarbejdere.

Omvendt har den nye procedure også betydet, at RandersBolig hurtigere sender restancesagerne videre til advokat til vurdering af det juridiske grundlag for at indgive sagen ved fogedretten. Disse ændringer har medført et stigende administrativt sagspres i Den Boligsociale Enhed i 2018, og det har ikke været muligt at lave en så tæt opfølgning i sagerne som tidligere. Desuden har enheden også håndteret et øget antal henvendelser fra borgere/pårørende, medarbejdere og eksterne samarbejdspartner vedrørende borgere med udfordringer i deres boligsituation. Den Boligsociale Enhed er en mindre enhed med færre end 3 fuldtidsårsværk, hvor det kan være udfordrende at håndtere det stigende antal sager, særligt ved sygemeldinger mv.

Det vurderes, at disse forhold har medvirket til stigningen i antallet af fogedsager.

Tiltag for at nedbringe antallet af fogedsager

På baggrund af stigningen i 2018 af afsluttede fogedsager og effektive udsættelser har Den Boligsociale Enhed iværksat flere tiltag, som skal frigive flere ressourcer til såvel det opsøgende arbejde med borgerne og samarbejdet internt og eksternt, herunder med boligforeningerne og fogedretten. Det drejer sig bl.a. om følgende tiltag:

- Optimering af den administrative håndtering af de indkomne orienteringer. Der er rettet henvendelse til RandersBolig med henblik på at sikre kvaliteten af modtagne orienteringer og materiale. Dette for at den efterfølgende sagsbehandlingen sker smidigere og hurtigere.
- Et elektronisk værktøj er udviklet og i gang med at blive kvalitetstestet. Værktøjet skal erstatte den nuværende arbejdsgang med opslag i flere forskellige fagsystemer for at få oplysninger om borgeren.
- Det tilstræbes, at en medarbejder fra Den Boligsociale Enhed deltager på samtlige effektive udsættelser, hvor det vurderes, at det kan have betydning for borgeren, såfremt borgeren opholder sig i boligen under udsættelsen (reel udsættelse). Erfaringsmæssigt har tilstedeværelsen af Den Boligsociale Enhed en positiv betydning i forhold til, hvordan borgeren efterfølgende kommer videre.
- Fortsat prioritering af at lave vidensdelingen med øvrige medarbejdere i Randers Kommune. Således bliver medarbejdere, som i forvejen har kontakt til borgeren med huslejerestance, bedre klædt på til at hjælpe. Formålet er at sikre en tidlig indsats og at få hjulpet så mange borgere som muligt, inden sagen kommer til fogedretten. Indsatsen kan bestå i hjælp til fastholdelse af boligen eller hjælp til at komme videre til en anden og mere egnet bolig.
- Reetablering af enheden efter udskiftning i medarbejderstaben med fokus på den opsøgende borgerrettede indsats.
- Retten i Randers vil bestræbe sig på, at berammelser fra private udlejere sker med en tidshorisont på 4 uger, så kommunen kan nå at agere i sagerne. Da der har været udskiftning i personalegruppen i fogedretten, er der aftalt et møde herom igen primo juni 2019.

Brug af fjerdedelsreglen i den sociale boliganvisning

Via fjerdedelsreglen er der i 2018 anvist 75 boliger gennem RandersBolig. Pr. 1. maj 2019 står 20 borgere på venteliste til en bolig gennem den sociale boliganvisning. Hertil kommer 11 sager, som i øjeblikket afventer endelig godkendelse grundet mangelfuldt anvisningsskema eller manglende afdragsordning på et tidligere indskudslån.

Derudover arbejdes der på en aftale mellem Randers Kommune og boligselskabet Domea Randers om brug af anvisningsretten til de i 2020 færdigbyggede mindste lejligheder i Væksthuset i Sporbyen.

Økonomi

Ingen.

Bilag

Fogedsager - Udsættelsessager af privat bolig i 2014-2018pdf.pdf

Ændringsforslag til beskæftigelsesudvalgets behandling af sagen (punkt 68)

Ændringsforslag fra Henrik Manero Hald vedr. SU 27.05.19, punkt 60

Punkt 61: Orientering om ”ACT-team med fokus på hjemløshed”

27.57.16-P20-2-18

Resume

I december 2018 modtog Randers Kommune tilsagn om 3.477.498 kr. fra satspuljemidlerne til en omlægning af indsatsen over for borgere i langvarig hjemløshed. Indeværende sag beskriver omlægningen samt hvilke metoder, der arbejdes med i forbindelse hermed.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Tine Horn, centerleder i Center for Social Indsats, deltog under punktet.

Henrik Manero Hald deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen.

Christian Brøns, Katrine Fruelund og Ellen Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

I december 2018 modtog Randers Kommune tilsagn om 3.477.498 kr. fra satspuljemidlerne til en omlægning af indsatsen over for borgere i langvarig hjemløshed. Indeværende sag beskriver omlægningen samt hvilke metoder, der arbejdes med i forbindelse hermed.

Baggrund for omlægningen

Hjemløsetællingen for 2017 viste, at der var 86 borgere i hjemløshed i Randers Kommune. Dette er et fald sammenholdt med 2015, hvor der var 117 registrerede hjemløse i kommunen. Faldet i antallet af hjemløse er et resultat af, at Randers Kommune i de senere år har været med i en række hjemløseprojekter med fokus på Housing First og i kraft heraf har haft stor fokus på at nedbringe antallet af hjemløse.

Housing First tager udgangspunkt i, at borgeren får en bolig som det første. En stabil boligsituation er forudsætningen for at stabilisere og forbedre f.eks. psykisk sygdom, misbrug og det sociale netværk.

På trods af de gode erfaringer med Housing First ønsker Randers Kommune at styrke indsatsen til med borgere i langvarig hjemløshed og borgere med særlige komplekse problemstillinger. Fælles for mange af borgerne er, at de er dobbeltdiagnosticerede (dvs. de har både en psykiatrisk diagnose og misbrugsproblemer) eller helt mangler udredning af deres problemstillinger. Disse borgere er samtidig svære at rumme i de eksisterende tilbud, og borgerne profiterer ikke i tilstrækkelig grad af indsatserne til at forhindre hjemløshed.

Der ses bl.a. udfordringer for en gruppe af borgere, som har brug for intensiv hjælp og støtte i mange af døgnets timer, men hvor bostøtte efter ICM-metoden (metoden forklares senere) alene ikke er tilstrækkelig, da der kræves en tværfaglig indsats.

Samtidig er det af forskellige årsager ikke hensigtsmæssigt, at borgeren modtager den intensive hjælp i form af at være tilknyttet et botilbud. Erfaringen er, at borgere med meget komplekse problemer i form af svært misbrug og svær psykisk sygdom ikke rummer at bo tæt på andre med de samme problemstillinger. Det skaber uro og problematisk adfærd, når en borger i botilbuddet er udadreagerende. Randers Kommune har gode erfaringer med at hjælpe borgere i målgruppen med at bo ”mere normalt” og dermed spejle sig i mere almindelige omgivelser. Dette har haft en positiv effekt og Randers Kommune er derfor optaget af at udvikle dette.

Derfor ansøgte Randers Kommune i sommeren 2018 om satspuljemidler til at omlægge indsatsen for borgere i langvarig hjemløshed ved at oprette et nyt alternativt tilbud til målgruppen i form af et ACT-team. ACT står for Assertive Community Treatment og på dansk oversættes det til: ”Udgående og opsøgende behandling i nærmiljø”. Teamet kan yde en fleksibel, systematisk og helhedsorienteret indsats i samarbejdet med og omkring borgeren baseret på stærke tværfaglige eksperter.

Målgruppe

De borgere, som er i målgruppen for ACT-teamet, er typisk karakteriseret ved, at:

- være i langvarig hjemløshed eller i fare for at blive det og samtidig have særlige komplekse problemstillinger. Langvarig hjemløshed defineres ved, at borgeren har været hjemløs i mere end et år, eller har haft gentagne perioder med hjemløshed indenfor det seneste år.
- de eksisterende støtteindsatser er ikke tilstrækkelige.
- have svært ved at begå sig i det traditionelle behandlingssystem og ofte har behov for at modtage flere forskellige typer behandling, eksempelvis en samtidig misbrugs- og psykiatrisk behandling.
- mangle udredning for alle eller dele af deres sociale, psykiske og fysiske problemstillinger.
- være svær at motivere og fastholde.
- have gentagne kontakter til eksempelvis til forsorgshjem, botilbud, rusmiddelbehandling, fængsel og sundhedsvæsenet.
- være aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager eller i målgruppen for et ressourceforløb.

ACT-metoden

Randers Kommune omlægger indsatsen over for målgruppen ved at oprette et ACT-team. ACT-metoden er en integreret indsats, der ydes som en helhedsorienteret, fleksibel, udgående, vedvarende og direkte støtte og behandling til borgeren. Det vil sige, at metoden ikke er en case-management-baseret metode, hvor støtte medarbejderne henviser til andre behandlings- og støttetilbud, men at teamet selv yder den samlede direkte støtte og behandling til borgeren i borgerens hjem. For at kunne yde en intensiv, fleksibel, udgående og direkte støtte/behandlingsindsats er det afgørende, at teamet kun yder støtte/behandling til et begrænset antal borgere ad gangen.

Indsatsen er bred og består af:

- En socialpædagogisk støtteindsats med henblik på at understøtte borgerens mestring og evne til at forblive i bolig
- En specialiseret helbredsmæssig indsats med fokus på psykiatrisk behandling ved behov
- En sundhedsfaglig indsats med fokus på somatiske behandlingsbehov, bl.a. som følge af langvarig hjemløshed
- En beskæftigelsesrettet indsats med henblik på at bringe borgeren tættere på beskæftigelse, herunder ved hjælp af praktik, småjob eller meningsfuld aktivitet
- En koordinerende myndighedsfunktion

I Randers Kommune består ACT-teamet af:

- 1 projektleder/afdelingsleder
- 1 myndighedsrådgiver fra socialområdet, 37 timer/ugen
- 2 ACT-mestringsvejledere, 2x37 timer/ugen
- 1 rusmiddelbehandler, 15 timer/ugen
- 1 distriktssygeplejerske fra Regionspsykiatrien Randers, 37,5 timer/måned (afventer endelig aftale)
- 1 socialsygeplejerske fra Perron 4, ad hoc
- 1 psykiater fra Regionspsykiatrien Randers, 7,5 timer/måned (afventer endelig aftale)
- 1 jobformidler fra jobcenteret, 30 timer/måned

ACT-teamet vil have fælles team-møder for hele teamet hver 14. dag under ledelse af projektlederen. ACT-teamet vil fortsat arbejde efter Housing First-princippet. I det daglige har især mestringsvejlederne en tæt kontakt med den enkelte borger. Mestringsvejlederne skal arbejde efter ICM-metoden, som Center for Særlig Social Indsats i forvejen arbejder efter. ICM står for Intensive Case Management og kan oversættes til "Intensiv sags-koordinering". I ICM-metoden er der et intensivt og kontinuerligt fokus på vurdering og revurdering af borgerens behov for støtte. Dette arbejde foretages af en koordinerende ICM-mestringsvejleder, en såkaldt sags-koordinator. I ICM metoden er der fokus på, at borgeren flytter i egen bolig ved hjælp af en koordinerende og gennemgående støtteperson, som yder social og praktisk støtte. Et ICM-forløb er tidsbegrænset og fortsætter så længe, borgeren har behov for støtten. Det nye er, at mestringsvejlederne, i samarbejde med sagsbehandleren, ikke skal henvise til andre behandlings- og støttetilbud, men at teamet selv yder den samlede direkte støtte og behandling til borgeren i borgerens hjem. ACT-teamet gør det muligt i højere grad at yde en helhedsorienteret, koordineret, fleksibel, udgående, vedvarende og direkte støtte og behandling til borgeren. Det er målsætningen, at teamet har været i kontakt med 35 borgere i løbet af de næste tre år. Borgerne optages løbende og det er forventningen, at nogle af borgerne løbende kan visiteres videre til mindre intensive støttetilbud i Center for Særlig Social Indsats. Det er vurderingen, at teamet kan have op til 20 borgere tilknyttet ad gangen.

Status på omlægningen

Status på omlægningen er, at henholdsvis myndighedsrådgiveren fra socialområdet og de to mestringsvejledere er overgået til ACT-teamet. De har udvalgt de første syv borgere, som skal overgå til ACT-teamet, er i gang med at forberede deres sager og mestringsvejlederne er i gang med at skabe kontakt til de første borgere. Jobformidleren fra jobcenteret tilknyttes teamet i midten af maj 2019 og rusmiddelbehandleren tilknyttes teamet i løbet af juni 2019. Randers Kommune er i dialog med Regionspsykiatrien i Randers i forhold til at indgå en aftale om medarbejdere derfra, som skal indgå i teamet. I slutningen af juni 2019 skal ACT-teamet til undervisning i ACT-metoden hos Socialstyrelsen.

Målene med omlægningen

I forbindelse med ansøgningen blev følgende overordnede målsætninger for omlægningen opstillet:

- Reducering af antallet af borgere i langvarig hjemløshed i Randers Kommune
- Øget tværkommunalt og -sektorielt samarbejde i kommunen
- Øget kendskab til og anvendelse af en økonomisk og datadreven styring

Konkret har projektgruppen opstillet fire målsætninger, som de vil arbejde med og måle på i løbet af de næste tre år i samarbejde med Socialstyrelsen:

- Borgerne etableres i og fastholder egen bolig
- Borgere med et misbrug opnår stabilisering, reduktion eller ophør af misbrug
- At borgere med både psykiske og somatiske udrednings- og behandlingsbehov påbegynder, deltager i og fuldfører behandling
- Borgeren samarbejder om og indgår i meningsfulde aktiviteter, beskæftigelse eller uddannelse

Den Socialøkonomisk Investeringsmodel (SØM)

I forbindelse med projektansøgningen var det et krav, at Randers Kommune udarbejdede en SØM-analyse for omlægningen. SØM er udviklet af Socialstyrelsen som en Socialøkonomiske Investeringsmodel og et beregningsværktøj, der kan styrke beslutningsgrundlaget i en konkret lokal sammenhæng ved at sætte fokus på de økonomiske konsekvenser over tid, der kan være ved at investere i sociale indsatser. SØM-analysen skal være med til at underbygge omlægningen og bruges som belæg for at tilføre området flere midler, i dette tilfælde i form af satspuljemidler. På sigt er det forhåbningen, at SØM-analysen kan være med til at synliggøre gevinster hos samarbejdspartnere, så de også vil indgå i samarbejdet efter medfinansieringen fra satspuljemidlerne ophører. SØM-analysen justeres løbende i løbet af de tre år og tilpasses endeligt efter projektperiodens udløb. Socialudvalget blev præsenteret for SØM-analysen fra projektansøgningen på socialudvalgsmødet den 17. december 2018.

Tine Horn, Centerleder for Center Særlig Social Indsats, deltager under punktet.

Økonomi

I december 2018 fik Randers Kommune tilsagn om i alt 3.477.498 kr. til omlægning af indsatsen overfor borgere i langvarig hjemløshed. Det samlede tilskud fordeler sig på følgende måde i projektperioden:

2018: 50.156 kr.

2019: 1.043.224 kr.

2020: 1.100.000 kr.

2021: 1.284.118 kr.

Tilskudsbeløbene i årene 2020 og 2021 er tildelt under forudsætning af finanslovens vedtagelse i de pågældende år med de forventede beløb.

Punkt 62: Budgetopfølgning pr. 31. marts 2019 på socialudvalgets område

00.30.00-S00-11-18

Resume

Forvaltningen har udarbejdet budgetopfølgning for socialområdet pr. 31. marts 2019. Opfølgningen indeholder en redegørelse for det forventede regnskabsresultat for udgifter inden for servicerammen, indkomstoverførsler og anlæg. Opfølgningen viser et mindreforbrug på servicerammen på ca. 2 mio. kr. i 2019 med gennemførelse af de af byrådet vedtagne handleplaner på området.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget

1. at budgetopfølgningen godkendes og videresendes til byrådets behandling.

Beslutning

Godkendt med 3 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Henrik Manero Hald. Charlotte Broman Mølbæk undlod at stemme.

Henrik Manero Hald deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen.

Christian Brøns og Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Forventet resultat for serviceudgifter på socialområdet

Det samlede driftsregnskab for serviceudgifter på socialområdet i 2019 viser pr. 31. marts 2019 et mindreforbrug på ca. 2 mio. kr. med den iværksatte handleplan på området. Mindreforbruget består af et mindreforbrug på børneområdet på 1,5 mio. kr., et merforbrug på voksenområdet på 1,5 mio. kr. og merindtægt fra særligt dyre enkeltsager på 2 mio. kr. Det forventede regnskabsresultat 2019 inkl. merforbrug fra tidligere år viser et merforbrug på 27,5 mio. kr. Resultatets delelementer fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Forventet drifts- og regnskabsresultat 2019 socialområdet - service (mio. kr.)

Forventet resultat 2019 - tilbud til voksne med særlige behov *	1,5
Forventet resultat 2019 - forebyggende foranstaltninger til børn og unge	-1,5
Merindtægt særligt dyre enkeltsager	-2,0
Forventet driftsresultat 2019 i alt	-2,0
Overført resultat fra 2018 (bevilling 4.1 og 4.2) (inkl. merindtægt fra særligt dyre enkeltsager 2018)	29,5
Forventet regnskab 2019	27,5

Note:(-)=mindreforbrug/(+)=merforbrug

* I forventet resultat på børne- og voksenområdet er medregnet ansøgt budgetflytning på 4,5 mio. kr. fra bevilling 4.1 til bevilling 4.2

Til det forventede resultat skal bemærkes, at nyeste indtægtstal for særligt dyre enkeltsager fra april 2019 indikerer, at der kan være grundlag for en opjustering af merindtægter for særligt dyre enkeltsager, som vil kunne bidrage til yderligere forbedring af det forventede resultat i 2019. Området undersøges i øjeblikket nærmere og en evt. opjusteret forventning vil blive indarbejdet i den kommende budgetopfølgning pr. 31.5. 2019.

Der er udarbejdet en økonomisk handleplan for socialområdet, som har til formål at genoprette den økonomiske balance på området i løbet af de kommende år. En række initiativer i handleplanen blev vedtaget af byrådet den 23. april 2018 og ved budgetforliget for 2019-2022 blev de sidste initiativer i handleplanen besluttet (med undtagelse af et forslag om samling af indsatsen på dagområdet). I 2018 lykkedes det at realisere effekter af handleplanen svarende til ca. 7 mio. kr. Flere af tiltagene får helårseffekt i 2019, hvilket er indarbejdet i det forventede driftsresultat.

Samlet set betyder dette, at udgifterne på socialområdet holdes i ro og at området, hvis den økonomiske opbremsning fortsætter, forventes at have afviklet gælden i løbet af 2021/22.

Udgiftsudviklingen på serviceudgifterne

De senere års stigende udgifter til tilbud til voksne med særlige behov skal ses i sammenhæng med store stigninger i aktiviteten, særligt for bostøtte i eget hjem og botilbud. Samtidig har der været store stigninger i antallet af dyre enkeltsager på området, som fra 2014 til 2018 er steget fra 50 til 91 borgere i tilbud til mere end en 1 mio. kr. pr. borger pr. år.

Antallet af borgere, der modtager bostøtte i eget hjem, er også hidtil steget markant. I perioden fra 2014-2017 var der en stigning fra 666 borgere til 1.100 borgere i 2017. Aktivitetsstigningen i perioden 2014-2017 blev i 2018 afløst af et lille fald til 1.056 borgere, hvilket skal ses i sammenhæng med, at der siden 2017 har været en stor søgning til den brede vifte af tilbud, som nu supplerer den klassiske form for mestringsvejledning i eget hjem. Det drejer sig bl.a. om råd- og vejledningsforløb og individuelle eller gruppebaserede uvisiterede råd- og vejledningsforløb af op til 6 måneders varighed.

I forhold til serviceudgifterne til forebyggende foranstaltninger for børn og unge har der i de senere år været et fald i anvendelsen af døgnpladser (fra 65 personer i 2014 til 52 personer i 2018) og en stigning i anvendelsen af forebyggende foranstaltninger (fra 372 personer i 2014 til 414 personer i 2018). Flere børn og unge får således hjælp inden for budgetrammen i forhold til tidligere år.

Ansøgning om flytning af overførsel samt budgetbeløb mellem bevillingsområde 4.1 og 4.2

Der har i de senere år været en ubalance i budget og regnskabsresultater på børneområdet og voksenområdet. Flere børn modtager forebyggende foranstaltninger og kommer først i en døgnforanstaltning, når de bliver voksne og skal flytte hjemmefra. Dette afspejler sig også i udgiftsudviklingen, hvor børneområdet har haft en vækst i overskuddet fra 2,2 mio. kr. i 2017 til 10,8 i 2018, mens voksenområdet har haft en vækst i underskuddet så der nu er en gæld på 44,2 mio. kr.

Med henblik på at skabe bedre balance mellem budgetter og regnskaber på de to bevillingsområder ansøges der i denne budgetopfølgning om flytning af overført mindreforbrug fra 2018 på 7,1 mio. kr. fra børneområdet (bevilling 4.1) til voksenområdet (bevilling 4.2).

Desuden ansøges om permanent flytning af overskydende budget på 4 mio. kr. fra socialrådets børneområde til voksenområdet med virkning fra budget 2019.

Med forslaget vil det være muligt at skabe en bedre balance mellem budget og regnskab på de to bevillingsområder under socialudvalget.

Herudover ansøges om flytning af 0,8 mio. kr. fra Ejendomsservice til voksenområdet (bevilling 4.2). Budgetflytningen er en konsekvens af boligplanen på socialområdet, hvor Holbergstien og Støtteceter Vester Tværvej er omlagt fra at være længerevarende botilbud efter servicelovens § 108 til boliger efter almenboliglovens § 105 med støtte efter servicelovens § 85. I den forbindelse tilbageføres midler fra Ejendomsservice til de to tilbud vedr. drift og vedligehold af de tidligere servicearealer. Endvidere tilbageføres budget til husleje og drift til CBR i forbindelse med at CBR har opsagt lejemålet Ydervangen 3.

Der ansøges endvidere om tilpasning af overheadbudgetter til taksterne for 2019 svarende til 0,6 mio. kr. Årsagen er at budgettet til overhead først endeligt kan fastlægges, når taksterne er beregnet, hvilket foregår efter budgetvedtagelsen i efteråret. Der er derfor behov for ved den 1. budgetopfølgning at tilpasse overheadbudgettet, således at der er overensstemmelse mellem udgiftsbudgettet på socialudvalget til overhead og indtægtsbudgettet til overhead på konto 6 under økonomiudvalget.

Der ansøges om at flytte 0,5 mio. kr. fra socialudvalget til socialrådets myndighedsområder (under økonomiudvalgets budget) i 2019 og 2020. Ansøgningen vedrører socialrådets byrådsgodkendte handleplan, hvor det er besluttet at opnormere myndighedsafdelingen i Center for Børn og Unge samt Autisme og Undervisning med en rådgiver i to år. Stillingen finansieres af midler fra konto 5 bevillingsområde 4.1. Initiativet forventes at styrke sagsbehandlingen vedr. iværksættelse og opfølgning af foranstaltninger samt at styrke arbejdet med helhedsorienterede løsninger med fokus på familiens og den unges mestringssevne. Med initiativet forventes besparelser på i alt ca. 3,3 mio. kr. i 2019-2020.

Forventet resultat for indkomstoverførsler

På indkomstoverførsler forventes et mindreforbrug på udgifter til tabt arbejdsfortjeneste på 5,4 mio. kr. Eftersom det stadig er tidligt på året afventes kommende budgetopfølgninger for vurdering af behov for at ansøge om tillægsbevilling i form af reduceret budget på området. På ældreboliger forventes et merforbrug vedr. udlejningsboliger på 1,4 mio. kr. og et mindreforbrug vedr. boligplanen på 6,7 mio. kr. De skattefinansierede anlæg forventes at vise et merforbrug på 1 mio. kr. i 2019, når mindreforbrug fra tidligere år medregnes. Der vil ved kommende budgetopfølgning blive ansøgt om overførsel af midler fra bolighandlingsplanen til dækning af det forventede merforbrug på skattefinansierede anlæg.

Det forventede regnskabsresultat på socialområdet er nærmere uddybet i det vedlagte notat til sagsfremstillingen.

Økonomi

Økonomien er beskrevet i sagsfremstillingen og i det vedlagte notat.

Bilag

SU - Budgetopfølgning pr. 31. marts 2019

Jan Kjeldmanns oplæg for socialudvalget den 27. maj 2019

Punkt 63: Budgetproces 2020-2023 Socialudvalget

27.00.00-000-2-19

Resume

Byrådet har på møde den 4. marts 2019 besluttet budgetproceduren for budget 2020-2023. Som led i denne procedure skal fagudvalgene drøfte budget 2020-2023 og mål for udvalgets områder. Derudover kan fagudvalgene fremsende ønsker til budgetlægningen og forslag til temaer/emner i forhold til direktionens arbejde med effektiviseringsforslag.

Budgettet omfatter også effektmål på området. Der lægges op til at effektmålene i 2020 udarbejdes med udgangspunkt i virksomhedsplanerne på socialområdet for 2019-2020, som blev vedtaget af byrådet den 10. december 2018.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at budget 2020-2023 drøftes med udgangspunkt i budget 2019-2022
2. at udvalget drøfter eventuelle forslag til udmøntning af effektiviseringskravet på 0,5 %
3. at udvalget drøfter eventuelle forslag, der ønskes at indgå i de politiske forhandlinger om budget 2020-2023.

Beslutning

Drøftet.

Charlotte Broman Mølbæk og Henrik Manero Hald bemærkede følgende: *Velfærdslisten og SF mener, at hele socialområdet er blevet besparet alt for meget i en tid, hvor der er kommet mange flere opgaver og ønsker derfor, at socialområdet prioriteres ved det kommende budget med flere midler.*

Derudover ønsker vi midler til styrkede indsatser på følgende:

- *PTSD - en forebyggende kommunalindsats til alle der lever med diagnosen PTSD*
- *Forebyggende indsats på børnehandicapområdet, således der laves en styrket tidlig indsats for børn og unge.*
- *Autismekraftcenter - anlægsmidler til et hus, hvor der er plads til de mange aktiviteter, der lige nu er i Markedsgade, men hvor der er alt for lidt plads. En styrket indsats til autister medhenblik på bedre mestring og livskvalitet samt uddannelse og job.*
- *Flere midler til den boligsociale enhed med det formål at stoppe stigningen i hjemløshed*

Henrik Manero Hald deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen.

Christian Brøns og Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Byrådet har den 4. marts 2019 vedtaget procedure for arbejdet med budget 2020-2023, som bl.a. indeholder en beskrivelse af fagudvalgenes rolle samt en tids- og aktivitetsplan.

Herudover fremgår det af sagen, at der i budget 2020-2023 er afsat tre puljer til senere udmøntning. Heraf berører to af puljerne socialudvalgets område: Puljen "Ingen prisfremskrivning i 2020" og puljen vedr. "Effektiviseringsbidrag på 0,5 % årligt".

Med hensyn til puljen "Ingen prisfremskrivning" blev det som en del af budgettet for 2017-2020 besluttet, at der for årene 2018-2020 ikke gennemføres prisfremskrivning af budgetterne til varekøb og tjenesteydelser. Beløbet svarer til ca. 9 mio. kr. pr. år til og med 2020. Socialudvalgets andel udgør ca. 1,5 mio. kr. årligt.

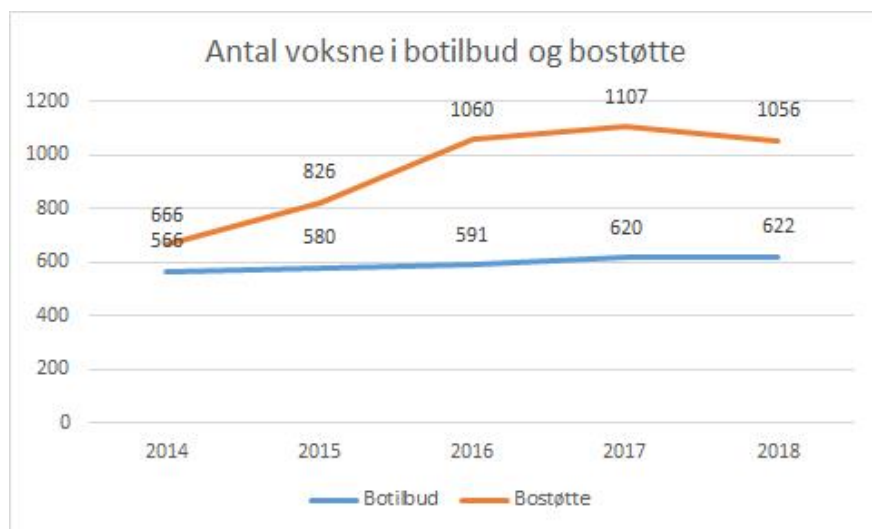
I forhold til den anden pulje "Effektiviseringsbidrag på 0,5 % årligt" blev det i budget 2019-2022 besluttet at indarbejde en forudsætning om årlige effektiviseringer og besparelser på 20 mio. kr., svarende til 0,5 % årligt. På socialudvalgets område medførte effektiviseringen i 2019 en budgetreduktion på 2,6 mio. kr., og for den del af administrationen, som henhører under beskæftigelsesudvalgets og socialudvalgets område, udgjorde besparelsen ca. 0,4 mio. kr. (se evt. sag nr. 153 på socialudvalgets møde den 26. november 2018).

Direktionen skal forud for fremsendelsen af forslag til basisbudget 2020-2023 udarbejde et katalog med forslag til udmøntning af de 0,5 % i 2020. For at direktionen kan fremsende et basisbudget i balance, kan det muligvis blive nødvendigt at øge effektiviseringskravet som følge af de økonomiske konsekvenser af en lavere befolkningstilvækst end tidligere forventet jf. befolkningsprognosesagen (behandlet i byrådet den 29. april 2019, sag nummer 245).

Herudover er der en række poster, der ikke kendes på nuværende tidspunkt, som indebærer, at basisbudgettet for 2020-2023 endnu ikke kan fastlægges. Det drejer sig bl.a. om udarbejdelse af nye pris- og lønskøn, kompensation for lovændringer, demografireguleringer og fastlæggelse af servicerammen for 2020. Meget af dette vil blive afklaret med KL og regeringens økonomiaftale, som normalt indgås i juni måned.

Den aktuelle økonomiske situation på socialområdet

Socialområdet har i de senere år haft økonomiske udfordringer, som har ført til, at der ved regnskab 2018 er oparbejdet en gæld inden for servicerammen (inkl. projekter) på 29,5 mio. kr. De økonomiske udfordringer på socialområdet skal ses i lyset af stigende aktivitet i form af flere borgere, der har brug for midlertidige og længerevarende botilbud samt bostøtte.

Over perioden 2014-2018 har der samlet set været en stigning i antallet af borgere i Randers Kommune, der modtager enten bostøtte i deres eget hjem eller et botilbud. Stigningen i borgere der modtager bostøtte er dog fra 2017-2018 afløst af et lille fald, hvilket bl.a. skal ses i lyset af en ny støttemodel for socialområdet, der blev indført i 2018. Modellen indebærer en mere fleksibel støtte, hvor paletten af støttemuligheder udover bostøtte er gjort bredere fx i form af gruppeforløb samt råd- og vejledningsforløb, som ikke tæller med i opgørelser over antallet af borgere, der modtager støtte.

Der ses bl.a. en stigning i antallet af borgere i specialiserede tilbud, som særligt er købt ved regionen og andre kommuner med særlige tilbud. Der er endvidere opstået flere særligt dyre enkeltsager på området med stigende udgifter til følge. I 2014 modtog 50 borgere et tilbud til en årlig udgift på mere end 1 mio. kr., hvilket i 2018 var steget til 91 borgere. Tilsvarende er udgifterne til særligt dyre enkeltsager steget fra 67 mio. kr. i 2014 til 129 mio. kr. i 2018.

Forvaltningen har udarbejdet en handleplan for socialområdet, som har til formål at genoprette den økonomiske balance på området og afvikle den oparbejdede gæld i løbet af de kommende år. En række initiativer i handleplanen blev vedtaget af byrådet den 23. april 2018 og ved budgetforliget for 2019-2022 blev de sidste initiativer i handleplanen besluttet (med undtagelse af et forslag om samling af indsatsen på dagområdet). I 2018 lykkedes det at realisere effekter af handleplanen svarende til ca. 7 mio. kr. Flere af tiltagene får helårseffekt i 2019, hvilket er indarbejdet i det forventede driftsresultat i år, som viser et forventet mindreforbrug på 2 mio. kr.

Med den oparbejdede gæld fra tidligere år på 29,5 mio. kr. forventes således samlet set et videreført regnskabsresultat for 2019 på 27,5 mio. kr. Til det forventede resultat skal bemærkes, at nyeste indtægtstal for særligt dyre enkeltsager fra april 2019 indikerer, at der kan være grundlag for en opjustering af merindtægter

for særligt dyre enkeltsager, som vil kunne bidrage til yderligere forbedring af det forventede resultat i 2019. Området undersøges i øjeblikket nærmere og en evt. opjusteret forventning vil blive indarbejdet i den kommende budgetopfølgning pr. 31.5. 2019.

Det forventes således, at der i 2019 opnås driftsmæssig balance på socialområdet og at socialområdet kan påbegynde afviklingen af gælden fra tidligere år. Herved kan socialområdet, under forudsætning af at den økonomiske opbremsning fortsætter, forventes at have afviklet gælden i løbet af 2021/22.

Socialudvalget drøfter på udvalgsmødet forslag til realisering af 0,5 % besparelse i 2020, som kan indgå som input til forvaltningens videre arbejde.

Mulige budgetønsker

Tilskud på 0,5 mio. kr. til Ferie Camp 2020 for socialt udsatte borgere fra hele landet er tidligere nævnt som et ønske. Ferie Camp arrangeres af Landsforeningen af Væresteder og giver socialt udsatte en sommerferieuge med sport, musik og socialt samvær. I 2019 afholdes Ferie Camp for tredje år i træk i Randers.

Hvis udvalget på baggrund af budgetdrøftelsen har forslag, som det ønsker skal indgå i de politiske forhandlinger om budget 2020-2023, fremsendes de sammen med forvaltningens bidrag til basisbudgettet inden sommerferien.

For socialudvalget lægges der op til følgende proces for budget 2020-2023.

Tidsplan for budget 2020-2023 - fokus på den politiske behandling	
27. maj	<p>Socialudvalget:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drøftelse af udmøntning af effektiviserings-/besparelseskrav • Drøftelse af eventuelle krav om tiltag for sikring af balance indenfor udvalgets område • Liste over evt. ønsker og finansieringsforslag til de videre politiske forhandlinger • Budgetmål/behov for revurdering
11. juni	<p>Økonomiudvalget</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drøftelse af udmøntning af effektiviseringskrav • Budgetmål på ØU's område • Drøftelse af det videre budgetforløb
Forventet medio juni	<p>Økonomiudvalg/byråd</p> <p>Orienteres via kort notat om regeringsaftalen</p>
Medio august	<p>Direktionen (effektiviserings-/besparelseskatalog)</p> <p>Færdiggørelse af det endelige forslag til katalog i direktionen (afdelingsspecifikke og tværgående forslag). Herefter fremsendelse til budgetseminar samt til ØU og BY sammen med basisbudgettet.</p>
29. august	<p>Byrådet holder BUDGETSEMINAR.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Orientering om basisbudget 2020-23 – herunder bl.a. forudsætninger, 10-årigt anlægsprogram, effektiviseringskatalog og drøftelse af eventuelt råderum. • Efter seminaret offentliggøres budgetmaterialet, herunder effektiviseringskataloget.
16. september	Byrådet 1. behandling af budget 2020-23
19.-20. (21.) september	Politiske forhandlinger om budget 2020-23 Der er reserveret 19-21. september fra kl. 10-22 Den indgåede budgetaftale offentliggøres på kommunens hjemmeside sammen med eventuelle mindretalsaftaler og udtalelser fra byrådets partier/liste. Hovedudvalget vil blive orienteret om indholdet af aftalen og medarbejdersiden kan vælge at afgive udtalelse
26. september kl 10.00	Frist for fremsendelse af ændringsforslag
10. oktober	Byrådet 2. behandling af budget 2020-23.

Mål på socialområdet

De sociale mobilitetsmål, som henhører under socialudvalget er indarbejdet i budgetmålene for 2019-2022. Der er i budget 2019-2022 udarbejdet måltal for mobilitetsmålene i forbindelse med udarbejdelse af virksomhedsplaner på socialområdet for perioden 2019-2020. Der lægges op til, at effektmålene i 2020 udarbejdes med udgangspunkt i virksomhedsplanerne på socialområdet for 2019-2020, som blev vedtaget af byrådet den 10. december 2019.

Økonomi

Økonomi fremgår af sagsfremstillingen.

Bilag

Jan Kjeldmanns oplæg for socialudvalget den 27. maj 2019

Punkt 64: Bruger- og pårørendetilfredshedsundersøgelse

27.15.00-P05-1-19

Resume

I efteråret 2019 skal der på socialområdet gennemføres bruger- og pårørendetilfredshedsundersøgelser, der siden 2015 har fulgt en toårig kadence. Undersøgelserne gennemføres i 4. kvartal af 2019, og resultaterne forventes at blive forelagt socialudvalget i marts 2020.

I lyset af den økonomiske situation på socialområdet foreslår forvaltningen, at socialudvalget beslutter, om der skal gennemføres pårørendeundersøgelse på voksenområdet, eller om det er tilstrækkeligt at gennemføre brugerundersøgelser.

Handicap- og udsatterrådet har drøftet proces og koncept for bruger- og pårørendetilfredshedsundersøgelser på socialområdet. Rådenes høringssvar er vedlagt som bilag. Udsatterrådet har ingen bemærkninger hertil. Handicaprådet har en række bemærkninger og anbefalinger vedrørende ændring af koncept, proces og formidling.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget:

1. at beslutte om der skal gennemføres pårørendeundersøgelse på voksenområdet ved tilfredshedsundersøgelsen i 2019.
2. at undersøgelserne gennemføres af ekstern leverandør ud fra tidligere års koncepter.

Beslutning

Besluttet at der gennemføres pårørendeundersøgelse på voksenområdet i 2019 (på de 31 tilbud der er nævnt i sagsfremstillingen). Undersøgelsen gennemføres af ekstern leverandør ud fra tidligere års koncepter med inddragelse af Handicaprådet med afsæt i Handicaprådets høringssvar.

Brugen af ekstern leverandør begrundes med ønsket om at sikre en så uvildig undersøgelse som muligt.

Henrik Manero Hald deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen.

Christian Brøns og Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Randers Kommune gennemfører løbende tilfredshedsundersøgelser blandt brugere og pårørende. Undersøgelserne giver viden om, hvordan brugere og pårørende oplever den kommunale indsats, og fungerer som udgangspunkt for dialog om forbedring og udvikling af de kommunale tilbud. Fra år 2015 er tilfredshedsundersøgelserne på socialområdet gennemført hvert andet år, hvormed de næstkommende tilfredshedsundersøgelser falder i efteråret 2019.

De tidligere bruger- og pårørendeundersøgelser på socialområdet er foretaget af DEFACTUM (konsulentenhed i Region Midtjylland). Med brugen af ekstern evaluatør sikres det, at evalueringen ikke kan påvirkes af området selv. Forvaltningen er på nuværende tidspunkt en del af en fælles kommunal proces vedrørende indhentning af tilbud fra potentielle leverandører med henblik på at afsøge muligheder for et forbedret koncept og/eller økonomisk besparelser hos anden leverandør.

Pårørendeundersøgelser

Forvaltningen lægger op til, at der gennemføres pårørendeundersøgelser på børnehandicapområdet, idet der ikke gennemføres brugerundersøgelser på tilbuddene, da brugerne er mindreårige. Derved - og i lyset af målgruppen på børnehandicap-området er en pårørendeundersøgelse eneste mulighed for at repræsentere børneområdet tilbud i en tilfredshedsmåling.

I lyset af den økonomiske situation på socialområdet foreslår forvaltningen, at socialudvalget beslutter, om der skal gennemføres pårørendeundersøgelse på voksenområdet, eller om det er tilstrækkeligt at gennemføre brugerundersøgelser, da det kan reducere udgifterne til undersøgelserne betragteligt. Hertil kommer, at pårørendeundersøgelser også er ressourcekrævende for tilbuddene, som bruger en del personaleressourcer på at indhente samtykke fra borgerne til at måtte adspørge deres pårørende. Til forrige undersøgelse havde ca.

halvdelen af tilbuddene en svarprocent mindre end 50 % fra adspurgte pårørende, hvilket formentlig også er et udtryk for, at der er områder, hvor borgerne er mere ressourcestrærke, hvorfor de pårørendes involvering i borgernes dagligdag er mindre end på tilbud, hvor borgerne er myndige men meget ressource svage. Der kan derved også være en overvejelse i, hvorvidt det blot er relevant for nogle områder at få foretaget en pårørendeundersøgelse.

Såfremt socialudvalget beslutter at gennemføre pårørendeundersøgelser på området, vil undersøgelserne blive gennemført på 31 tilbud på tværs af socialområdet. De 31 tilbud omfatter socialrådets tilbud med undtagelse af uvisiterede tilbud og enkelte bo- og dagtilbud, da der for disse tilbuds brugergruppe ikke i samme grad samarbejdes med pårørende. Dette drejer sig om væresteder og aktivitetstilbud: Klub 85, Rusfri Cafe, Psykiatriens Hus og Perron 4, Behandlingstilbuddet Rusmiddelcenter Randers, dagtilbuddene GAIA og Center for Beskæftigelse og Rehabilitering (CBR), botilbuddene Blommevej og Ladegården samt forsorgshjemmet Hjørnestenen (herunder midlertidige overgangsboliger til unge).

På voksenområdet skal den enkelte bruger give tilladelse til, at nærmeste pårørende kan deltage i undersøgelsen, og det er også den enkelte bruger, der beslutter, hvilken pårørende, der i så fald skal deltage. På børneområdet er det forældremyndighedsindehaveren, der deltager i pårørendeundersøgelsen.

Ved en gennemførelse af pårørendeundersøgelsen lægger forvaltningen op til, at områdets pårønderåd inddrages i processen i forhold til tiltag, der kan være med til at hæve svarprocenten for pårørendeundersøgelsen. På handicapområdet var svarprocenten ved sidste undersøgelse 52 % mod brugerundersøgelsens svarprocent på 62 %. Psykiatriområdet opnåede en svarprocent på 45 % ved sidste pårørendeundersøgelse, mens brugerundersøgelsens lå på 59 %. Der blev ikke genereret en rapport for pårørendeundersøgelsen på udsatteområdet, idet der ikke var tilstrækkeligt med svar til at opretholde anonymitetskravet, brugerundersøgelsens svarprocent lå derimod på 52 %.

Brugerundersøgelser

Brugerundersøgelser gennemføres på 32 tilbud på tværs af socialområdet. Der gennemføres ikke brugerundersøgelser for tilbud til børn med handicap, da dette dækkes af den foreslåede pårørendeundersøgelse. Afhængigt af brugerne på hvert tilbud vil brugerundersøgelserne blive gennemført enten ved et fællesarrangement, eller ved at undersøgelserne udleveres af mestringsvejlederne.

Et fællesarrangement indebærer, at leverandøren sender en-to medarbejdere ud til hvert tilbud. Medarbejderne fortæller borgerne om undersøgelsen, udleverer spørgeskemaer samt hjælper med udfyldelsen af spørgeskemaer i de tilfælde, hvor borgerne har behov for det. Ved mestringsvejledningsudlevering har mestringsvejlederen spørgeskemaet samt en frankeret svarkuvert med ud til borgeren. Mestringsvejlederen fortæller borgeren om undersøgelsen, og kan hjælpe borgeren med at læse og forstå spørgsmål. Borgeren skal imidlertid selv udfylde spørgeskemaet og lægge det udfyldte skema i svarkuverten, så den er fortrolig.

Brugerundersøgelserne forventes gennemført med forskellige versioner af spørgeskemaet, der er tilpasset:

- Dagtilbud
- Døgntilbud
- Mestringsvejledning
- Rusmiddelbehandling
- Dagbeskæftigelse

For den enkelte borger har ordvalget stor betydning for forståelsen af spørgsmålet. Spørgeskemaet tilpasses derfor hvert enkelt tilbud, så sprogbrugen er den samme som i borgerens hverdag. Der er f.eks. forskel på om medarbejderen omtales som pædagogen, vejlederen, mestringsvejlederen eller medarbejderen. Der skal dog samtidig tages hensyn til, at undersøgelserne kan bruges til sammenligning med tidligere års undersøgelser.

Spørgeskemaer

Brugerundersøgelserne tager udgangspunkt i et koncept med et spørgeskema, der omfatter 13 spørgsmål, hvoraf 1 har et åbent kommentarfelt. 4 af spørgsmålene med lukkede svarkategorier formuleres af Randers Kommune. Her har det ved de to seneste undersøgelser været ledere på området, der har formuleret spørgsmålene inden for nogle tværgående temaer, der vedrører: Hverdagsoplevelse, mestringsevne, indflydelse og socialt liv. Konceptet, og dermed anvendelse af samme spørgeramme, gør, at det er muligt at sammenligne over tid. Et spørgeskema, anvendt på et døgntilbud i 2015 og 2017, er vedlagt som bilag.

Pårørendeundersøgelserne udgøres af det landsdækkende koncept, som anvendes på regionale botilbud for voksne personer med handicap, socialpsykiatriske botilbud samt døgninstitutioner for børn og unge, kaldet "De

pårørende har ordet". Spørgeskemaet indeholder 30 spørgsmål, hvoraf 3 er åbne kommentarfelt. 22 af spørgsmålene er afkrydsningsspørgsmål, der handler om de pårørendes oplevelse af tilbuddet. Det er stort set de samme emner, der er blevet spurgt til på de forskellige tilbudstyper (omend der kan være småjusteringer i spørgsmålene). Det er dog sådan, at et spørgsmålet kun er til pårørende til brugere på døgntilbud. Derudover er fire spørgsmål ikke stillet til pårørende for brugere, der modtager bostøtte.

Der spørges indenfor følgende temaer: Medarbejdernes kontakt med beboerne, beboernes kontakt med hinanden, aktiviteter og udfordringer for beboerne på botilbuddet, de fysiske rammer, beboer- og pårørendeinddragelse, mål og delmål i den individuelle plan, samarbejdet mellempårørende og medarbejdere samt lydhørhed og forståelse blandt medarbejdere. Der er tale om et koncept, som gør det muligt at sammenligne over tid. Der er ingen af spørgsmålene, som formuleres af Randers Kommune, da alle spørgsmålene baserer sig på et standardiseret koncept - der forekommer kun sproglige rettelser, så spørgeskemaet er tilpasset det enkelte tilbud. Pårørendespørgeskemaet er vedlagt som bilag.

Hørrings svar

Nærværende sag er, efter socialudvalgets beslutning på mødet d. 6. maj 2019, sendt i høring ved udsatte- og handicaprådet. Begge råds hørrings svar er vedlagt som bilag. Udsatterådet har intet at bemærke til den fremlagte sag. Handicaprådet har følgende bemærkninger og anbefalinger til koncept, proces og formidling af undersøgelses resultater:

Pårørendeundersøgelser

- Den enkelte borgers pårørende skal inddrages i størst muligt omfang
- Pårørende skal have mulighed for at deltage og informeres om undersøgelse i god tid. Det skal dog pointeres, at borgerne har ret til at frabede sig pårørendes deltagelse, ligesom de har ret til at udvælge den pårørende, der skal deltage i undersøgelsen.

Brugerundersøgelser

- Der er tale om en bred målgruppe, og rådet anbefaler, at spørgsmålene i højere grad tilpasses brugernes niveau
- Rådet foreslår, at selve undersøgelserne struktureres anderledes. For eksempel ved at anvende medarbejdere fra forvaltningen frem for studerende fra et eksternt firma til at hjælpe borgerne med at udfylde spørgeskemaerne.

Generelt for undersøgelserne:

- Spørgsmålene skal være mere anskuelige for brugere og pårørende. De kan kvalificeres ved at inddrage pårørende og personale i udarbejdelsen af spørgsmålene
- Formidlingen af undersøgelses resultater bør der arbejdes intensivt med. Rådet opfordrer til en bred og synlig opfølgning på resultaterne.

Økonomi

Bruger- og pårørendetilfredshedsundersøgelserne finansieres via udviklingsmidlerne i de enkelte tilbuds takster på socialområdet, som er afsat til udvikling og dokumentation på tilbuddene.

Den samlede pris for bruger- og pårørendeundersøgelsen i 2017 var 490.000 eksklusiv moms.

Pårørendeundersøgelserne alene udgjorde en pris på 200.000 eksklusiv moms.

Videre proces

Tidsplan:

	Sep-tember 2019	Oktober 2019	Novem-ber 2019	Januar 2020	Februar 2020	Marts 2020
Inddragelse af pårønderåd	X	X				
Indhente samtykkeerklæringer til pårørendeundersøgelser	X	X				
Sproglige justeringer til spørgeskemaer	X					
Brugerundersøgelser (Afholdelse af fællesarrangementer samt me-stringsvejledningsudlevering)			X			
Pårørendeundersøgelser			X			
Resultater fremlægges for socialudvalget						X

Bilag

Spørgeskema 2015 og 2017 (døgntilbud)

Spørgeskema til pårørende

Udsatterådets høringssvar

Høringssvar fra Handicaprådet - Proces for bruger- og pårørendetilfredshedsundersøgelser

Høringssvar fra LEV Randers

Skabelon til pårørendetilfredhedsspørgeskema 2017 (døgntilbud)

Punkt 65: Visiteret personbefordring – nedlæggelse af solidarisk hæftelse mellem forvaltningerne

00.01.00-A00-4-19

Resume

I sagen beskrives forslag til en nedlæggelse af den nuværende solidariske hæftelsesordning mellem forvaltningerne på området for visiteret personbefordring i Randers Kommune.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til økonomiudvalget,

1. at forslaget til nedlæggelse af den solidariske hæftelsesordning på området for visiteret personbefordring godkendes
2. at fordelingen af budgetter til fagforvaltningerne sker efter den foreslåede fordelingsnøgle og ud fra de i sagen beskrevne principper.

Økonomiudvalget, 13. maj 2019, pkt. 193:

Forslaget sendes til politisk behandling i udvalgene og behandles derefter igen i økonomiudvalget.

Beslutning

Godkendt med 4 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Henrik Manero Hald.

Henrik Manero Hald begærede sagen i byrådet.

Henrik Manero Hald deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen.

Christian Brøns og Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

I bilag til sagen er beskrevet forvaltningens forslag til nedlæggelse af den nuværende solidariske hæftelsesordning, som i dag findes på området for visiteret personbefordring i Randers Kommune.

Økonomi

Sagen har ingen direkte konsekvenser for den samlede økonomi til visiteret personbefordring.

En beslutning om nedlæggelse af den solidariske hæftelsesordning kan have positiv indvirkning på den samlede økonomi, idet fordelingen af budgetter til fagforvaltningerne skaber øget incitament til løbende effektivisering på området.

Det samlede budget til visiteret personbefordring udgør i 2019 i alt 35,3 mio. kr. (ekskl. overførsler fra 2018). I forslaget lægges der op til, at der af det samlede budget afsættes 400.000 kr. årligt til en central bufferpulje, som skal finansiere løbende fælles indsatser og kompensere for mindre, uforudsete hændelser på kørselsområdet. Ud af det samlede budget foreslås der ligeledes afsat i alt 336.000 kr. årligt til udvikling og drift af det fælles kørselssystem.

Der er således i 2019 i alt 34,6 mio. kr. til fordeling mellem de tre relevante fagforvaltninger (Udvikling, Miljø & Teknik har ikke kørsel, som er omfattet heraf).

I forslaget lægges op til, at de 34,6 mio. kr. fordeles med en fordelingsnøgle, der er baseret på fordelingen af de faktiske udgifter mellem fagforvaltningerne siden kontraktstart for den indeværende kontraktperiode (1. august 2017) og indtil udgangen af 2018. Dette giver en fordeling af budgettet på i alt 16,9 mio. kr. til Børn & Skole (48,8 %), 8,3 mio. kr. til Social & Arbejdsmarked (24,0 %) og 9,4 mio. kr. til Sundhed, Kultur & Omsorg (27,1 %).

Videre proces

Ved beslutning om nedlæggelse af den solidariske hæftelsesordning vil fordelingen af budgetterne blive foretaget i forbindelse med en kommende budgetopfølgning.

Bilag

Visiteret personbefordring – nedlæggelse af solidarisk hæftelse mellem forvaltningerne

Punkt 66: Punkter til næste møde

00.22.02-P35-8-17

Beslutning

Drøftet.

Henrik Manero Hald deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen.

Christian Brøns og Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Til næste møde den 26. august 2019 er der følgende punkter:

Mit Liv - Min Plan, borgerstyret handleplan

Status på landserfaringer med sociale obligationer

Status på Psykiatriplanen

Status på boligplan for socialområdet

Udkast til dagsorden til dialogmøde med beskæftigelsesudvalget og Handicaprådet den 21. oktober 2019

Punkt 67: Gensidig orientering

00.22.02-G01-3-17

Beslutning

Forvaltningen orienterede om:

Dialog med pårørende og medarbejdere om udvikling af dagområdet.

Henrik Manero Hald deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen.

Christian Brøns og Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.